

[Aksel Larsen.]

simult i finansåret 1968-69, altså indeværende finansår, kan udbetales til landbrugsrets dispositionsfond; og det turde være klart, at en ændring af loven og dennes enkelte paragraffer kun kan ske ved ny lov vedtaget af folkettinget. Der kan derfor efter forespørgernes mening ikke være tvivl om, at såvel regeringen som finansudvalgets flertal har handlet i strid med grundloven og dansk statsretlig sædvane.

Vi har i folkettinget ofte diskuteret, hvorvidt der kan lovgives uden om folkettinget, og der har dog hidtil været enighed om, at det kan der ikke. Vi har også ofte diskuteret, hvorvidt man kan lovgive på finansloven, og den almindelige opfattelse har været, at det bør man ikke gøre. Der er dog her naturligvis grænsetilfælde. Når der i medfør af lov vedtaget af folkettinget er afsat en bestemt maksimal bevilling til et formål, har folkettinget stede ment, at det var i stand til at formindske eller forøge denne bevilling ved tekstanmærkning til finansloven, sådan som det bl. a. skete i marts måned dette år, hvor folkettinget ved tekstanmærkning til finansloven forøgede bevillingen til landbrugsrets dispositionsfond med 177 mill. kr. Det må imidlertid være klart, at dette ikke i nogen måde kan bemyndige regeringen eller finansudvalget til at ændre lovparagraffer eller forøge lovbestemte bevillinger.

Man har henvist til, at der skulle være udviklet en statsretlig praksis vedrørende fortolkning af grundloven, som skulle kunne berettiggere regeringen og finansudvalget til en handling som den foretagne, og man har søgt at underbygge denne opfattelse ved at støtte sig på responsa afgivet af juridiske professorer. Det må rent ud siges, at det ikke er juristers opgave at bestemme, hvordan folkettinget skal opfatte grundloven; og hvordan folkettingets lovmæssige praksis skal være. Det kan ene folkettinget gøre, og der foreligger ingen beslutninger fra folkettinget, der på nogen måde retfærdiggør en praksis som den her anvendte.

Det kunne være fristende her at oplæse hele den brevveksling, jeg på socialistisk folkepartis folketingsgruppes vegne har haft med statsministeren om denne sag. Jeg skal dog undlade det, men må erindre om stats-

ministerens påstand i hans svar til mig om, at, som han skriver — jeg beder om tilladelse til et kort citat —:

„Der har udviklet sig en praksis, som anerkendes af de statsretlige eksperter, hvorefter en minister har ret til at afholde en udgift, når han har opnået samtykke hertil fra folkettingets finansudvalg.“

Ved nærmere eftertanke vil statsministeren sikkert erkende, at dette ikke er rigtigt. Hvis det var rigtigt, så ville det i praksis betyde, at regeringen og finansudvalgets flertal var totalt enerådende med hensyn til statens udgifter; så kunne altså en minister komme og kræve en hvilken som helst bevilling, og når blot han havde flertallet i finansudvalget, ville han have ret til at afholde den uden hensyn til gældende lov og uden hensyn til, om den pågældende lov nogen sinde havde været behandlet i folkettinget.

Jeg skammer mig næsten over at skulle nævne det forsvar for den begærede handling, der også har været præsteret, nemlig at når der var flertal i finansudvalget, så vidste man, at der også ville være flertal i folkettinget, og så var sagen dermed i orden. Hvis man skulle handle i overensstemmelse hermed, så kunne vi aflyse de fleste folketingsmøder og undlade de fleste afstemninger i folkettinget, i hvert fald undlade alle afstemninger om bevillingsforslag. Som det er alle bekendt, har vi f. eks. ved finanslovens anden og tredje behandling talrige afstemninger om bevillingsforslag, og ingen har hidtil gjort sig til talsmand for, at disse er overflødige, og slet ikke med den begrundelse, at finansudvalgets sammensætning og afstemninger jo har afgjort, hvordan flertallet i folkettinget ville have stemt.

Statsministeren har i sit brev til mig brugt megen plads og mange ord til i almindelighed at redegøre for regeringens stabiliseringspolitik, som han naturligvis har lov til at anse for udmærket, selv om vi andre ikke gør det. Det kommer imidlertid ikke den foreliggende sag ved. At han har argumenteret med regeringens økonomiske politik, finder sin forklaring i, at den foretagne bevilling ikke alene strider mod gældende lov om afsætning af landbrugsvarer, men